

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i91.3246>*Д. О. Полюхович*

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ДОГОВІР ЯК ФОРМА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Постановка проблеми. Адміністративно-правові відносини у сфері використання альтернативних джерел енергії піддаються відповідному впливу, адміністративно-правовому регулюванню, невід'ємним елементом механізму якого є форми адміністративно-правового регулювання. Серед останніх, поряд з виданням нормативно-правових актів та індивідуально-правових актів, важливе місце займають адміністративні договори. Окрім того, зважаючи на реформаційні процеси в галузі адміністративістики, переосмислення способів взаємодії публічної адміністрації та громадськості, зміщення акцентів у бік договірного регулювання окремих адміністративних відносин, а також враховуючи наявні в нашій державі проблеми в частині регулювання відносин у сфері альтернативної енергетики, питання з'ясування ролі адміністративних договорів у такій сфері є актуальним, а дослідження правової складової частини – важливим і своєчасним.

Оцінка стану літератури. Додатково посилюється актуальність праці й низьким ступенем висвітлення обраної тематики фахівцями. Основна маса науковців концентрували увагу або на дослідженні адміністративного договору загалом. Приміром, К. Афанасьєв, Ж. Завальна, С. Короед, В. Олефір, В. Стефанюк та інші. Або ж досліджували особливості адміністративних договорів в окремих сферах, наприклад В. Біла, М. Довгань, О. Піддубний, О. Чомахашвілі та інші. Що ж до питання застосування адміністративних договорів для регулювання відносин у сфері використання альтернативних джерел енергії, то воно натепер є фактично відкритим.

Метою статті є аналіз адміністративних договорів як одних із видів правових форм адміністративно-правового регулювання відносин у сфері використання альтернативних джерел енергії. Завданням статті являється формулювання узагальнень, висновків та пропозицій щодо удосконалення застосування адміністративного договору в зазначеній сфері правового регулювання.

За існуючою класифікацією форм адміністративного-правового регулювання адміністративні договори являються одним із різновидів правових форм. Як ми вже відмічали, сама по собі категорія «адміністративний договір» привертала увагу багатьох науковців та є досить детально дослідженому у тому числі на дисертаційному рівні (К. Афанасьєвим [1], Ж. Завальною [2] та ін.). Однак практичне впровадження цієї форми адміністративно-правового регулювання залишається на низькому рівні, а питання адміністративних договорів у сфері адміністративно-правового регулювання відносин із використання альтернативних джерел енергії взагалі є відкритим.

Отже, адміністративний договір згідно з Кодексом адміністративного судочинства України (ч. 1 ст. 4) – це спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права та обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері і укладається на підставі закону: а) для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень; б) для делегування публічно-владних управлінських функцій; в) для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом; г) замість видання індивідуального акта; ґ) для врегулювання питань надання адміністративних послуг [3]. Однак наявність цього «легального» визначення не завадило науковцям мати різні точки зору стосовно трактування категорії «адміністративний» договір, а дискусія стосовно його розмежування з цивільними, а особливо, господарськими договорами, наразі є дуже гострою.

Так, на думку одних вчених, адміністративний договір є добровільною угодою, яка укладається виключно між суб'єктами адміністративного права, один з яких наділений повноваженнями (як власними, так і делегованими) у сфері державного управління. Метою адміністративного договору являється вирішення питань виконавчого та розпорядчого характеру. Укладається адміністративний договір у формі правового акта. Ним встановлюються, змінюються чи припиняються взаємні права та обов'язки його сторін, регулюється питання відповідальності [1, с. 7].

Схожу позицію займає Ж. Завальна, відносячи до адміністративних договорів лише ті, «які укладаються між суб'єктами владних повноважень, предметом яких є вчинення дій, що впливають з адміністративно-правового статусу сторін договору та спрямовані на регулювання, виникнення, зміну чи припинення управлінсько-правових відносин між ними» [2, с. 14].

Хоча варто зазначити, що у більш ранніх працях Ж. Завальна, виокремлюючи ознаки адміністративного договору, вказувала на те, що «одним із учасників адміністративного договору обов'язково є суб'єкт владних повноважень», тобто припускала участь у них інших суб'єктів (не наділених владними повноваженнями). До інших ознак адміністративного договору Ж. Завальна відносила: обмеження його змісту публічно-правовою сферою; укладення на підставі закону, а не підзаконного акту; реалізація через норми адміністративного права; створення настання юридичних наслідків або у вигляді виникнення, зміни та припинення правовідносин, або у вигляді виникнення, зміни чи припинення прав та обов'язків його учасників у публічній сфері; обмеження його мети задоволенням публічних інтересів; оформлення ним тільки тих відносин, що входять до предмета адміністративного права [4, с. 135–139.]

З часом дослідники почали виносити пропозиції щодо іншого розуміння адміністративного договору, розширюючи його рамки та зміст. Зокрема, Л. Чистоклетов, О. Хитра та М. Губені вважають, що адміністративний договір є угодою, «заснованою або на нормах адміністративного права, або на нормах двох і більше галузей права, серед учасників якої принаймні один є органом адміністративної влади чи його законним представником та яка укладена задля врегулювання певних від-

носин управлінського характеру із суспільно значущою метою, котра відбиває чи то виключно публічні інтереси, чи то баланс між ними й приватними інтересами [5, с. 111]. Ряд вчених обґрунтовують віднесення до адміністративних договорів угод, які прийнято вважати господарсько-правовими. Наприклад: договори державного замовлення [6, с. 6], договори про розрахунки за надані послуги з перевезення залізницею студентів вищих навчальних закладів та учнів професійно-технічних навчальних закладів [7, с. 95] тощо.

Таким чином, наразі ми маємо або вузьке розуміння адміністративного договору, або широке його трактування, за якого може відбутись «перетягування» договорів, що мають іншу (не адміністративну) галузеву належність. Тут нам імпонує думка, висловлена О. Піддубним про необхідність пошуку концепції, яка б «викристалізувала» роль і місце адміністративного договору як унікального інструменту реалізації публічного адміністрування [8, с. 99]. А досліджуючи специфіку правового регулювання відносин у сфері використання альтернативних джерел енергії, ми вважаємо, що тут трапляються як «класичні» адміністративні договори, так можливе й існування «змішаних» договорів, які у тому числі матимуть риси адміністративних.

Однак дослідження інформації щодо практики адміністративних договорів у зазначеній сфері показує, що вони лише починають застосовуватись і така форма адміністративно-правового регулювання відносин у сфері альтернативної енергії знаходиться на етапі розвитку.

До одного з найбільш популярних підвидів адміністративних договорів у розглядуваній нами царині відносяться договори про співробітництво територіальних громад (можливість та процедуру їх укладення регламентовано Законом України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 р. № 508-VII) Варто відмітити той факт, що станом на липень 2021 року з 723 договорів, занесених до Реєстру договорів про співробітництво територіальних громад лише три торкались питання отримання енергії з відновлювальних джерел. Всі вони передбачають реалізацію спільних проєктів – координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними ресурсів на визначений період задля спільного здійснення передбачених проєктом заходів. Це: договір від 12.02.2019 р. про співробітництво територіальних громад у формі реалізації спільного проєкту «Впровадження інноваційних енергоефективних заходів по електропостачанню Лохвицької центральної районної лікарні на основі відновлювальних джерел енергії (енергії сонця)», укладений між Безсалівською, Жабківською та Бербенівською сільськими радами Лохвицького району Полтавської області; договір від 18.12.2019 р. про співробітництво територіальних громад у формі реалізації спільного проєкту «Реконструкція внутрішніх інженерних мереж з встановленням індивідуальних теплових пунктів та гібридної сонячної електростанції», укладений між Безсалівською, Ригівською, Яхніківською, Жабківською та Гирявоісковецькою сільськими радами Лохвицького району Полтавської області; договір від 27.11.2018 р. про співробітництво територіальних громад у формі реалізації спільного проєкту «Сонце і вітер – тепло дітям». Відновлювальні джерела енергії в закладах комунальної власності»,

укладений між Гриньківською, Горбівською та Бугаївською сільськими радами Глобинського району Полтавської області [9].

Ще одним яскравим прикладом адміністративного договору, що відіграв важливу роль у врегулюванні кризи, яка склалась на ринку альтернативних джерел енергії (стосовно викупу у виробників електроенергії, отриманої з відновлювальних джерел) відіграв є Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлювальної енергетики в Україні, схвалений постановою НКРЕКП від 17.06.2020 р. № 1141 (далі – Меморандум про взаєморозуміння). Його підписали Кабінет Міністрів України, Міністерство енергетики України, НКРЕКП, Центр вирішення спорів та переговорів Секретаріату Енергетичного Співтовариства, Європейсько-українське енергетичне агентство та Українська вітроенергетична асоціація. Змістом Меморандуму про взаєморозуміння стали взаємні зобов'язання сторін щодо забезпечення погашення заборгованості перед виробниками електроенергії, отриманої з відновлюваних джерел, яка була поставлена в мережу, за «зеленим тарифом», у тому числі зменшення «зеленого тарифу» для спрощення фінансових зобов'язань держави з цього приводу. Такий договір мав стати своєрідним «поштовхом» для вирішення низки спірних питань в частині функціонування ринку енергії, отриманої з відновлювальних джерел.

Однак, станом на липень 2021 року, як вказують фахівці, з усіх взятих на себе за Меморандумом про взаєморозуміння зобов'язань, сторона держави виконала лише чотири: 1) прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» від 21.07.2020 р. № 810-IX; 2) розроблено та прийнято нормативні акти щодо компенсації системних обмежень «зеленої» генерації; 3) переглянуто цінові обмеження Гарантованого покупця на ринку «на добу наперед»; 4) виведено Гарантованого покупця на ринок двосторонніх договорів [10].

Натомість такі важливі, ключові питання, як: повний та своєчасний розрахунок з виробниками електроенергії з відновлювальних джерел; погашення заборгованості перед виробниками електроенергії з відновлювальних джерел за 2020 рік; надання можливості виробникам електроенергії з відновлювальних джерел енергії виходити з балансуєчої групи Гарантованого покупця і провадити діяльність з метою отримання прибутку на всіх сегментах ринку; встановлення річних квот підтримки виробництва електроенергії з відновлювальних джерел енергії; формування графіку проведення аукціонів на 2021 рік залишились не виконаними або були виконані лише частково. Приміром станом на 1.04.2021 року Державне підприємство «Гарантований покупець» сплатив виробникам електроенергії з відновлювальних джерел лише близько 40% заборгованості за 2020 рік [11]. Графік проведення «зелених» аукціонів на 2021 рік, за яким перші пілотні аукціони по сонячним електростанціям були заплановані на червень 2021 року, був оприлюднений на сайті Міністерства енергетики України ще в грудні 2020 року [12], однак так і не був затверджений.

Не зважаючи на далеко не повне виконання Меморандуму про взаєморозуміння сам факт його існування доводить можливість та важливість врегулювання відносин у сфері використання альтернативних джерел енергії за допомогою адміністративних договорів.

Ще одним видом адміністративних договорів як форми адміністративно-правового регулювання відносин у сфері використання альтернативних джерел енергії, на наш погляд, являються договори з державно-приватного партнерства. Оскільки дослідження державно-приватного партнерства загалом не входить до предмету нашої роботи, а також виходячи з того, що в правовій доктрині це явище неодноразово було у центрі уваги вчених, серед яких В. Варнавський, М. Воробйова, О. Вінник, В. Голян, А. Клименко, В. Корольов, О. Коцюрба, К. Павлюк – присвятили свої роботи висвітленню проблематики державно-приватного партнерства в цілому; Ю. Башинська, П. Жук, Н. Рязанова, В. Круглов, О. Стоян – концентрували увагу на питаннях застосування механізмів державно-приватного партнерства в енергетиці в цілому й у галузі альтернативної енергетики, зокрема ми розглянемо це явище через призму форм адміністративно-правового регулювання.

Отже, легальне визначення державно-приватного партнерства дає нам Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 р. № 2404-VI, за ч. 1 ст. 1 якого це «співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 р. № 185-V, здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом».

Відразу хотілося б звернути увагу на те, що на наш погляд, включення до суб'єктів співробітництва органів місцевого самоврядування дозволяє говорити про доцільність застосування терміну «публічно-приватне партнерство» замість усталеного «державно-приватне партнерство» як в законодавстві так і в теоретичній та практичній площинах. Тому далі ми свідомо оперуватимемо терміном «публічно-приватне партнерство».

Ознаками публічно-приватного партнерства (за ч. 2 ст. 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство») є:

1) обмеженість напрямів співробітництва, якими можуть виступати а) створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт та технічне переоснащення) об'єкта публічно-приватного партнерства; б) управління (користування, експлуатація, технічне обслуговування) об'єктом публічно-приватного партнерства; в) поєднання цих двох напрямів);

2) довгостроковий характер відносин (від 5 до 50 років);

3) розподіл ризиків у процесі здійснення такого співробітництва між державними та приватними партнерами;

4) інвестування приватним партнером в об'єкт публічно-приватного партнерства;

5) виникнення та реалізація проєктів публічно-приватного партнерства виключно на підставі закону (Закону України «Про державно-приватне партнерство»).

Одними зі сфер застосування публічно-приватного партнерства згаданий Закон у ст. 4 називає «виробництво, розподілення та постачання електричної енергії» та «виробництво та впровадження енергозберігаючих технологій». Відразу додамо, що на нашу думку, варто у наведеній нормі зробити уточнення про можливість здійснення публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики, доповнивши частину 1 абзацом дев'ятнадцятим «альтернативна енергетика».

Така наша пропозиція ґрунтується на тому, що вже неодноразово фахівці вказують на необхідність посилення ролі публічно-приватного партнерства для реалізації проєктів у галузі альтернативної енергетики, наводячи низку переконливих аргументів.

Приміром, О. Стоян акцентує на європейському досвіді використання механізмів публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики як інструменту взаємодії інтересів держави та приватних суб'єктів. Цей же науковець вірно вказує на те, що в сучасних умовах дефіциту бюджетних коштів та як наслідок, неспроможності держави самостійно втілювати проєкти у сфері альтернативної енергетики, публічно-приватне партнерство є однією з найперспективніших та ефективних форм їх фінансування [13, с. 125–126].

На інший важливий аспект важливості налагодження публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики звертає увагу В. Круглов. Публічно-приватне партнерство має не лише економічний ефект (дозволяє вирішити проблему фінансування проєктів у сфері, розв'язати технологічні проблеми вироблення енергії, а має значно ширше значення – дає ефект соціальний – створення системи тепло- електропостачання комунального сектора, закладає соціальну складову частину в тарифній політиці, формує нові робочі місця, позитивно впливає на екологічну ситуацію [14, с. 129–130]. Як приклад, можна навести проєкт з енергоефективності у м. Малин щодо використання замість природного газу альтернативного палива (пелет із соломи) [15].

Комплексно підходить до формулювання переваг застосування механізмів публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики В. Дятлова. Ними авторка називає сприяння: залученню інвестицій; розвитку альтернативної енергетики; створенню нової та удосконаленню існуючої правової бази; розвитку інноваційної діяльності; виконання стратегічних планів у царині альтернативної енергетики, визначених національними документами (тією ж Енергетичною стратегією України до 2035 року [16]) та міжнародними актами (Угодою про асоціацію [17], Паризькою Угодою [18]); розвитку інфраструктури; підвищенню рівня капіталізації та конкурентоспроможності підприємств внаслідок реалізації «зелених» проєктів; підвищенню іміджу України на міжнародному рівні; досягненню сталого розвитку економіки України [19, с. 26].

Узагальнюючи вищенаведене, можна стверджувати про вчасність та доцільність посилення уваги до договорів публічно-приватного партнерства у сфері використання альтернативних джерел енергії. А от далі (повертаючись до адміністративного договору як форми адміністративно-правового регулювання), ми хотіли б зосередитись на можливості розгляду адміністративного договору в публічно-приватному партнерстві.

Вивчення джерельної бази показує, що науковці вже працюють у цьому напрямі. Зокрема, В. Струкова відносячи договори, укладені у рамках публічно-приватного партнерства, до адміністративних, аргументує це таким. По-перше, публічно-правовою природою відносин, які виникають, змінюються та припиняються в межах публічно-приватного партнерства. По-друге, обов'язковістю участі в таких правовідносинах публічного партнера. По-третє, неоднакове правове становище учасників договорів з публічно-приватного партнерства. По-четверте, виникнення публічно-партнерських відносин виключно на підставі адміністративно-правового акту. По-п'яте, обов'язковість дотримання письмової форми договорів про публічно-приватне партнерство [20, с. 94–97].

За авторським визначенням В. Струкової адміністративний договір у публічно-приватному партнерстві є дво- або багатосторонньою угодою між суб'єктами публічної адміністрації в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (публічними партнерами) та приватними юридичними особами або фізичними особами-підприємцями (приватними партнерами), яку укладають із метою виконання визначених державою завдань для досягнення цілей, що становлять суспільний (публічний інтерес) [20, с. 97]. З цього визначення випливає ще одна ознака адміністративного договору у публічно-приватному партнерстві – задоволення суспільних інтересів.

Проектуючи ці характерні риси адміністративного договору у публічно-приватному партнерстві на досліджувану нами сферу (використання альтернативних джерел енергії), можна констатувати наявність усього їх переліку.

Насамперед, договори публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики слугують задоволенню не лише інтересів комерційного характеру, а сприяють реалізації важливої для держави цілі – розвитку альтернативної енергетики й досягнення передбачених на внутрідержавному та міжнародному показників росту цієї галузі. Окрім того, саме така взаємодія державних органів/органів місцевого самоврядування та бізнесових структур, будучи взаємовигідною, дозволяє державі/територіальній громаді «покрити» брак коштів на реалізацію інноваційних проєктів, пов'язаних з отриманням енергії з альтернативних джерел енергії. Тобто знову ж таки, маємо задоволення не лише приватного, а й суспільного інтересу. Додатково (як ми вже зазначали вище в роботі) трапляється соціальний ефект у вигляді створення нових робочих місць, зменшенні негативного впливу на довкілля тощо.

З боку приватних партнерів (юридичних осіб та фізичних осіб підприємців) адміністративні договори державно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики можуть бути цікавими як альтернатива чи доповнення до «зеленого тарифу» (особливо в сучасних умовах, коли держава не спроможна виконувати свої зобов'язання за цим способом стимулювання «зеленої генерації»).

Також зауважимо, що енергетична галузь загалом і альтернативна енергетика як її складова частина, знаходяться під значним державним контролем та регулюванням, що є потужним підґрунтям для розвитку адміністративних договорів публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики.

Заради об'єктивності варто відмітити, що наразі вказана форма адміністративно-правового регулювання в нашій державі не є поширеною й перебуває на стадії

формування та розвитку. Крокami для її активізації і популяризації можуть стати: розробка та прийняття спеціальних нормативних актів про особливості договірних відносин в рамках державно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики; формування загальнодоступних баз даних з інформацією про укладені аналогічні договори; проведення роз'яснювально-просвітницької роботи серед потенційних публічних та призованих партнерів; створення електронної платформи для сприяння пошуку потенційними партнерами цікавих для них проєктів, а також для надання допомоги з питань, пов'язаних з їх реалізацією.

Як підсумок пропонуємо авторське визначення адміністративного договору у публічно-приватному партнерстві у сфері альтернативної енергетики. Це угода між публічними партнерами (державними органами чи органами місцевого самоврядування) та приватними партнерами (юридичними особами чи фізичними особами – підприємцями), яка укладається на підставі закону, передбачає довгострокову співпрацю із реалізації проєктів у сфері альтернативної енергетики, розподіл ризиків у процесі здійснення такого співробітництва між публічними та приватними партнерами, інвестування приватним партнером в об'єкт публічно-приватного партнерства та спрямована на досягнення суспільно-корисних цілей розвитку галузі альтернативної енергетики.

Висновки й перспективи. Таким чином, не зважаючи на поступове зростання ролі договірного регулювання відносин у царині адміністративного права, в частині альтернативної енергетики адміністративні договори лише починають застосовуватись. У першу чергу, це договори про співробітництво територіальних громад про реалізацію спільних проєктів, змістом яких є підвищення енергоефективності визначених об'єктів (як правило, соціальної інфраструктури), через отримання електроенергії з енергії сонця/вітру, Меморандум про взаєморозуміння. Перспективним різновидом адміністративного договору у сфері альтернативної енергетики може стати адміністративний договір у публічно-приватному партнерстві як такий, що поєднує у собі ознаки адміністративного договору, договору про публічно-приватне партнерство та в сукупності спрямований на досягнення суспільно корисної мети – зменшення енергозалежності України через розвиток галузі альтернативної енергетики. Зважаючи на потенціал адміністративних договорів у сфері альтернативної енергетики доцільними є подальші наукові пошуки у напрямі удосконалення існуючої правової бази щодо укладання та реалізації таких угод.

Література

1. Афанасьев К.К. Адміністративний договір як форма державного управління (теоретико-правовий аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2002. 19 с.
2. Завальна Ж.В. Адміністративний договір: теоретичні засади та застосування : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2010. 29 с.
3. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV / Верховна Рада України. Офіційний вісник України. 2005. № 32. Ст. 1918.
4. Завальна Ж.В. Порівняльний аналіз адміністративного та цивільного договорів. *Право України*. 2007. № 3. С. 135–139.
5. Чистоклетов Л.Г., Хитра О.Л., Губені М.Ю. Адміністративний договір у системі правових відносин. *Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави* : збірник

тез VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Львів, 30 травня 2019 р. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. С. 111–113.

6. Довгань М.Ю. Адміністративна відповідальність за порушення порядку державної закупівлі товарів, робіт і послуг : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ : НАУ, 2013. 20 с.

7. Олефір В.І., Короед С.О. Щодо питання нечинності, припинення та скасування адміністративних договорів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Вип. 66. С. 90–97.

8. Піддубний О.Ю. Конституційно-правові засади адміністративного договору. *Конституційно-правові академічні студії*. 2020. № 1. С. 97–99.

9. Реєстр договорів про співробітництво територіальних громад. *Міністерство розвитку громад та територій України*. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/rozvytok-mistsevoho-samovyraduvannya/reyestr/reyestr/>.

10. Меморандум про взаєморозуміння: рік після підписання. *Interfax-Україна : інформаційне агентство* : вебсайт. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/press-release/749203.html>.

11. Слова на вітер: як виконання меморандуму з інвесторами позначилося на вітровій енергетиці. 12 квітня 2021 р. *Sayenko Kharenko* : вебсайт. URL: <https://sk.ua/uk/publications-uk/vitrova-energetika/>.

12. Графік проведення «зелених» аукціонів. 11 червня 2021 р. *ExPro consulting* : вебсайт. URL: <https://expro.com.ua/novini/mnenergo-diskutu-nad-varantami-provedennya-zelenih-aukconv-u-2021r>.

13. Стоян О.Ю. Державно-приватне партнерство у сфері відновлювальної енергетики: особливості, тенденції, перспективи розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 2. С. 123–126.

14. Круглов В.В. Розвиток альтернативної енергетики з використанням механізмів державно-приватного партнерства. *Теорія і практика державного управління*. 2015. Вип. 5. С. 127–131.

15. Малин реалізує перший в Україні проєкт ДПП з питань енергоефективності. 20 вересня 2013 р. *Програма розвитку державно-приватного партнерства* : вебсайт. URL: <http://ppp-ukraine.org/malyn-on-track-with-ukraines-first-energy-efficiency-ppp/>.

16. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2015 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 р. № 605-р / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80#Text>.

17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27 червня 2014 р. : Міжнародний документ, ратифікований Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Том. 1. Ст. 2125.

18. Паризька угода : Міжнародний документ від 12 грудня 2015 р. / ООН. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 35. Ст. 595.

19. Дятлова В.В., Петрик І.В. Сучасні підходи до розвитку відновлювальної енергетики як складової інноваційної економіки України. *Економіка і організація управління*. 2019. № 2(34). С. 20–27.

20. Струкова В.Д. Місце адміністративного договору в публічно-приватному партнерстві. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2016. № 2 (99). С. 86–98.

Анотація

Полюхович Д. О. Адміністративний договір як форма адміністративно-правового регулювання відносин у сфері альтернативної енергетики. – Стаття.

Стаття присвячена аналізу адміністративних договорів як одних із видів правових форм адміністративно-правового регулювання відносин у сфері використання альтернативних джерел енергії.

Висвітлено доктринальні й законодавчі підходи до визначення поняття «адміністративний договір» і його ознак. Проаналізовано сучасний стан застосування адміністративних договорів у сфері альтернативної енергетики. Установлено, що, не зважаючи на поступове зростання ролі договірного регулювання відносин у царині адміністративного права, в частині альтернативної енергетики адміністративні договори лише починають застосовуватись. Насамперед це договори про співробітництво територіальних громад про реалізацію спільних проєктів, змістом яких є підвищення енергоефективності визначених об'єктів (як правило, соціальної інфраструктури) через отримання електроенергії з енергії сонця / вітру. Проаналізовано Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлювальної енергетики в Україні.

Досліджено наукові підходи що визначення, змісту й ознак публічно-приватного партнерства. Виокремлено переваги такого способу взаємодії органів публічної адміністрації та приватних структур. Висвітлено напрацювання юридичної науки щодо можливості віднесення договорів у сфері публічно-приватного партнерства до адміністративних. Установлено, що договорам публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики притаманні всі риси адміністративних договорів, а їх основною метою є сприяння реалізації важливої для держави цілі – розвитку альтернативної енергетики й досягненню передбачених на внутрішньодержавному й міжнародному рівнях показників росту цієї галузі.

Окреслено напрями активізації та популяризації адміністративних договорів публічно-приватного партнерства у сфері альтернативної енергетики.

Сформульовано визначення адміністративного договору в публічно-приватному партнерстві у сфері альтернативної енергетики: «це угода між публічними партнерами (державними органами чи органами місцевого самоврядування) та приватними партнерами (юридичними особами чи фізичними особами – підприємцями), яка укладається на підставі закону, передбачає довгострокову співпрацю з реалізації проєктів у сфері альтернативної енергетики, розподіл ризиків у процесі здійснення такого співробітництва між публічними й приватними партнерами, інвестування приватним партнером в об'єкт публічно-приватного партнерства й спрямована на досягнення суспільно-корисних цілей розвитку галузі альтернативної енергетики».

Ключові слова: адміністративний договір, адміністративно-правове регулювання, альтернативна енергетика, альтернативні джерела енергії, договір, енергетика, публічно-приватне партнерство, форма адміністративно-правового регулювання.

Summary

Polukhovych D. O. Administrative agreement as a form of administrative and legal regulation of relations in the field of alternative energy. – Article.

The article is devoted to the analysis of administrative agreements as one of the types of legal forms of administrative and legal regulation of relations in the field of alternative energy sources usage.

Doctrinal and legislative approaches to the definition of “administrative agreement” and its features are highlighted. The current state of application of administrative agreements in the field of alternative energy is analyzed. It is established that despite the gradual growth of the role of contractual regulation of relations in the field of administrative law, in the field of alternative energy, administrative contracts are just beginning to apply. First of all, these are agreements on cooperation of territorial communities on the implementation of joint projects, the content of which is to increase the energy efficiency of certain facilities (usually social infrastructure) through the receipt of electricity from solar / wind energy. The Memorandum of Understanding on the settlement of problematic issues in the field of renewable energy in Ukraine was analyzed.

Scientific approaches to the definition, content and characteristics of public-private partnership are studied. The advantages of this method of interaction between public administration bodies and private structures are highlighted. The development of legal science on the possibility of classifying agreements in the field of public-private partnership to administrative ones is highlighted. It is established that public-private partnership agreements in the field of alternative energy have all the features of administrative agreements, and their main purpose is to promote the important goal of the state – the development of alternative energy and achieve domestic and international growth rates in this sector.

The directions of activation and popularization of administrative agreements of public-private partnership in the field of alternative energy are outlined.

The author's definition of an administrative agreement in a public-private partnership in the field of alternative energy is formulated: “this is an agreement between public partners (state or local government) and private partners (legal entities or natural persons-entrepreneurs), which is concluded on the basis of law, provides for long-term cooperation in the implementation of alternative energy projects, risk sharing in the process of such cooperation between public and private partners, investment by a private partner in the object of public-private partnership and aimed at achieving socially useful goals for the development of the alternative energy industry”.

Key words: administrative agreement, administrative and legal regulation, alternative energy, alternative energy sources, agreement, energy, public-private partnership, form of administrative and legal regulation.